

1. Оцінка стану об'єктів господарської діяльності підприємства та його економічного розвитку	
1.1. Загальна характеристика підприємства.....	3
1.2. Оцінка об'єктів господарської діяльності підприємства.....	4
1.3. Оцінка існуючого стану економічного розвитку.....	6

1. Оцінка стану об'єктів господарської діяльності підприємства та його економічного розвитку

1.1. Загальна характеристика підприємства

Фірма ПрАТ “Бердичівський хлібозавод” є виробничою і випускає хлібні вироби, а отже належить до харчової промисловості. Адреса фірми: Україна, м. Бердичев, вул. Садова, 60, тел.: +3804658642356. Засновниками є: ПАТ “Бердичів-Хліб ” (50%) і дві фізичні особи: Герасимчук В.Н. та Тарасович Т.С. (по 25 %). Всі засновники: фізичні особи – являються громадянами України, а ПАТ „Бердичів-Хліб” – українським підприємством, тому ЗАТ “Бердичівський хлібозавод” можна вважати національним підприємством за належністю капіталу. ПрАТ “Бердичівський хлібозавод” можна вважати середнім підприємством за розміром, оскільки чисельність його працівників становить більше 50 чоловік.

Головною метою фірми є задоволення потреби жителів Бердичива та приміських районів в хлібі високої якості. Застосування тільки високоякісної сировини і застосування сучасної технології забезпечує отримання високоякісного і конкурентноспроможного хлібного виробу. Невисока ціна хлібного виробу при незаперечних відмінних смакових якостях, має попит у людей з середнім достатком. Виробництво передбачається розташоване на хлібокомбінаті фірми ПрАТ “Бердичівський хлібозавод” (що був Хлібокомбінат № 1). Для організації випуску хліба фірма має необхідні гігієнічний сертифікат і сертифікат відповідності. Готова продукція реалізовується через мережу роздрібних магазинів. На Фірма проводить

рекламну кампанію, головною метою якої є інформування жителів району про випуск хлібних виробів.

ПрАТ “Бердичівський хлібо завод” займає своє гідне місце на ринку хлібовиробів у місті, а також області.

1.2. Оцінка об'єктів господарської діяльності підприємства

Об'єктом господарської діяльності ПрАТ “Бердичівський хлібо завод” є продукція, що використовується в харчовій промисловості – виробництво хліба.

Для аналізу візьмемо 5 видів продукції. Аналіз структури та динаміки реалізації продукції підприємства представлено в таблицях 1.2.1.–1.2.2.

Таблиця 1.2.1

Обсяг реалізації продукції ПрАТ “Бердичівський хлібо завод”, тис.грн.

Об'єкти господарювання	Роки			Відхилення 2022 до 2020	
	2020	2021	2022	+, –	%
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Хліб Бердичівський	1870,0	2001,20	3607,99	1737,99	92,9
2. Хліб Гетьманський	840,65	986,32	1509,02	668,37	79,5
3. Хліб Переяславський	5008,1	5872,38	7879,44	2871,34	57,33
4. Хліб Молочний	130,7	180,89	213,90	83,2	63,66
5. Хліб Гости	474,14	500,3	555,31	81,17	17,12
Разом	8323,59	9541,09	13765,66	5442,07	217,61

Таблиця 1.2.2.

Структура реалізації продукції ПрАТ “Бердичівський хлібо завод”, тис.грн.

Об'єкти господарювання	2020		2021		2022		Відх. 2022 до 2020, п.с
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	
1. Хліб Бердичівський	1870,0	22,5	2001,20	21,0	3607,99	26,2	3,7
2. Хліб Гетьманський	840,65	10,1	986,32	10,3	1509,02	11,0	0,9
3. Хліб Переяславський	5008,1	60,2	5872,38	61,5	7879,44	57,2	-3
4. Хліб Молочний	130,7	1,6	180,89	1,9	213,90	1,5	-0,1
5. Хліб Гости	474,14	5,6	500,3	5,3	555,31	4,1	-1,5

Разом	8323,59	100,00	9541,09	100,00	13765,66	100,00	-
-------	---------	--------	---------	--------	----------	--------	---

На основі отриманих даних можемо зробити такі висновки. Якщо порівнювати обсяги реалізації продукції **ПрАТ “Бердичівський хлібозавод”** вартісному виразі протягом 2020 та 2022 років, то можна сказати, що протягом цього періоду відбулось зростання обсягів реалізації: обсяг реалізації хліба Бердичівського на 92,9 %, хліба Гетьманського на 79,5 %, хліба Переяславського – 57,33 %, хліба Молочного – на 63,66 %, хліба Гости – на 17,12 %. Якщо розглянути частку кожного об’єкту господарювання в загальній структурі реалізації, то в 2022, 2021, 2020 роках найбільша частка належить реалізації хліба Переяславського.

Досліджуючи дані цих таблиць можна сказати, що підприємство в різні періоди виготовляє різну кількість продукції це зумовлено тим що підприємство працює на споживача, тож якщо кількість виготовлюваної продукції зменшилась то це значить що саме цей вид продукції користувався меншим попитом в даному періоді ніж інша продукція.

Концепція екстраполяційного планування – це управлінська система планування, основана на екстраполяції тенденцій, що історично склалися і припущенні, що ці тенденції не зазнають серйозних змін в майбутньому.

На основі існуючих даних проведемо екстраполяційний розрахунок темпів росту обсягів реалізації продукції **ПрАТ “Бердичівський хлібозавод”** на найближчі три роки, припускаючи, що ситуація на ринку буде мати ті ж самі тенденції розвитку (таблиця 1.2.3).

Таблиця 1.2.3

Екстраполяційний прогноз темпів росту обсягів реалізації продукції

ПрАТ “Бердичівський хлібозавод”

Об’єкти господарювання	Обсяги реаліз. у 2019 році, тис.грн	Темп росту до 2019 року, %			Обсяги реаліз. у 2023 році, тис.грн	Темп росту з 2022 до 2025 року, %	Обсяги реаліз. у 2025 році тис.грн
		2020	2021	2022			
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Хліб	1500,0				867830	192,94	696125,6

Бердичівський		124,67	133,41	240,53			
2. Хліб Гетьманський	600,75	139,93	164,18	251,19	379050,7	179,51	270884,2
3. Хліб Переяславський	4876,3	102,7	120,43	161,59	1273239	157,33	1239672
4. Хліб Молочний	100,8	129,66	179,45	212,20	45389,6	163,66	35006,9
5. Хліб Гости	410,3	115,56	121,94	135,34	75155,6	117,12	65038
Разом	7488,15	111,16	114,63	165,38	2276565	213,30	2936215

Методика розрахунку таблиці 1.2.3.

3 (табл. 1.2.3): 2 (табл.1.2.1) / 2 (табл. 1.2.3) x 100

4 (табл. 1.2.3): 3 (табл.1.2.1) / 2 (табл. 1.2.3) x 100

5(табл. 1.2.3): 4 (табл.1.2.1) / 2 (табл. 1.2.3) x 100

6(табл. 1.2.3): 4 (табл.1.2.1) x 5 (табл. 1.2.3)

7(табл. 1.2.3): 4 (табл.1.2.1) / 2 (табл.1.2.1) x 100

8(табл. 1.2.3): 6 (табл. 1.2.3) x 7 (табл. 1.2.3)

Якщо враховувати те, що на ринку не відбудеться ніяких суттєвих змін, то можна зробити такі висновки: найбільше зросте обсяг реалізації хліба Гетьманського та хліба Молочного на 79,51% та 63,66% відповідно, а найбільше хліба Бердичівського на 92,94 %. Загальний темп росту реалізації з 2022 р. по 2025 р. за умов стабільності економіки збільшиться в 2,1 рази.

1.3. Оцінка фінансово-економічного стану розвитку підприємства

Важливим етапом проведення стратегічного аналізу підприємства є попередня оцінка його економічних показників, які дають можливість попередньо визначити позитивні і негативні сторони його діяльності.

Аналіз сучасного стану економічного розвитку підприємства будемо проводити за 3 звітні періоди (2020, 2021, 2022 рр.). Для проведення порівняльного аналізу основних фінансово-економічних показників виберемо за базу 2020 рік, відносно якого будемо визначати відхилення основних показників господарської діяльності підприємства. Використовуючи дані фінансової річної звітності (форма №2) та балансу підприємства проведемо

аналіз основних показників господарської діяльності підприємства.

Аналіз основних економічних показників господарської діяльності підприємства будемо вести згідно даних таблиці 1.3.1.

Таблиця 1.3.1.

**Основні економічні показники господарської діяльності ПрАТ
“Бердичівський хлібозавод”**

Показники	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р	
	2020	2021	2022	+, -	%
1	2	3	4	5	6
1. Обсяги господарської діяльності (валова продукція), тис.грн..	10920,4	14337,2	25588,8	14668,4	134,32
2. Чистий дохід (виручка), тис.грн.	8819,8	11947,7	21322,3	12502,5	141,75
3. Валовий прибуток, тис.грн..	1781,4	2856,1	5320,5	3539,1	198,67
4. Чистий прибуток, тис.грн..	(147,9)	(160,8)	(65,3)	-213,2	-55,84
5. Середньооблікова чисельність працівників, чол..	274	290	300	26	9,49
6. Середньорічна вартість:					
• необоротних активів, тис.грн..	8673,6	8797,6	9130,3	456,7	5,27
• оборотних активів, тис.грн...	2030,5	2381,8	6519,2	4488,7	121,06
7. Фондовіддача	1,55	2,10	3,55	2,00	129,03
8. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,33	5,01	3,27	-1,06	24,48
9. Продуктивність праці, тис. грн/чол..	39,85	49,44	85,3	45,45	114,05
10. Рентабельність господарської діяльності, %	-1,6	-1,3	-0,3	1,3	-

З аналізу таблиці про основні економічні показники господарської діяльності підприємства можна зробити такі висновки: підприємство є прибутковим та рентабельним, до того ж характерно постійне зростання даних показників. При чому в 2022 році чистий прибуток підприємства збільшився на 141,75% порівняно з 2020 роком. ПрАТ “Бердичівський хлібозавод” постійно нарощує обсяги виробництва, про що свідчить збільшення показника валової продукції, особливо в 2022 році. Зі зростанням обсягів виробництва збільшилась середньооблікова чисельність працівників підприємства і в 2022 році становила 300 осіб., що на 26 осіб. більше рівня 2020 року. В останній час спостерігається зростання продуктивності праці (особливо виробничого персоналу), в першу чергу за рахунок збільшення рівня заробітної плати і продуманої мотиваційної політики керівництва підприємства.

Рекомендовані таблиці для аналізу

Таблиця 1

Показники ефективності господарської діяльності *назва підприємства*

№ з/п	Показники	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р.	
		2020	2021	2022	+/-	%
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.					
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.					
3	Валовий прибуток, тис. грн.					
4	Адміністративні витрати					
5	Витрати на збут, тис. грн.					
6	Операційний прибуток (збиток), тис. грн.					
7	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.					
8	Сукупний дохід, тис. грн.					
9	Валова рентабельність, %					-
10	Рентабельність операційної діяльності, %					-
11	Рентабельність господарської діяльності, %					-

Методика розрахунку показників до таблиці 1

№ з/п	Показники	Методика розрахунку за даними фінансової звітності
1	2	
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Ф 2 ряд. 2000
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	Ф 2 ряд. 2050
3	Валовий прибуток	Ф 2 ряд. 2090 (2095)
4	Адміністративні витрати	Ф 2 ряд. 2130
5	Витрати на збут	Ф 2 ряд. 2150
6	Операційний прибуток (збиток), тис. грн.	Ф 2 ряд. 2190 (2195)
7	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	Ф 2 ряд. 2350 (2355)
8	Сукупний дохід, тис. грн.	Ф 2 ряд. 2465
9	Валова рентабельність, %	Ф 2 ряд. 2090 (2095) / ряд. 2050 x 100%
10	Рентабельність операційної діяльності, %	Ф 2, ряд. 2190 / (сум. ряд. 2050, 2130, 2150, 2180) x 100%
11	Рентабельність господарської діяльності, %	Ф 2, ряд. 2350 (2355) / (сум. ряд. 2050, 2130, 2150, 2180, 2250, 2255, 2270) x 100%

Таблиця 2

Показники ефективності використання ресурсів *назва підприємства*

№ з/п	Показники	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р.	
		2020	2021	2022	+/-	%
1	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.					
2	Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.					
3	Середньооблікова чисельність персоналу, осіб					
4	Продуктивність праці, тис. грн./на 1 особу					
5	Фондовіддача					
6	Фондомісткість					
7	Фондоозброєність, тис. грн.					
8	Коефіцієнт обороту оборотних активів, об.					
9	Тривалість одного обороту оборотних активів, дн.					
10	Матеріаловіддача					
11	Матеріаломісткість					
12	Рентабельність використання основних і оборотних засобів, %					-
13	Середньорічна оплата одного працівника, тис. грн.					

Методика розрахунку показників до таблиці 2

№ з/п	Показники	Методика розрахунку за даними фінансової звітності	
		роки	
1	2	4	
1	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн. (за залишковою вартістю)	Ф 1 ряд 1010 (гр. 3+гр. 4) x 0,5	
2	Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	Ф 1 ряд 1195 (гр. 3+гр. 4) x 0,5	
3	Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	Ф 6-ПВ (річна), ряд 12010	
4	Продуктивність праці, тис. грн./на 1 особу	Ф 2, ряд 2000 / Ф 6-ПВ (річна), ряд 12010	
5	Фондовіддача	Ф 2 (ряд. 2000) / Ф 1 (ряд. 1010 (гр. 3+гр. 4) x 0,5)	
6	Фондомісткість	Ф 1 (ряд. 1010 (гр. 3+гр. 4) x 0,5) / Ф 2 (ряд. 2000)	
7	Фондоозброєність, тис. грн.	Ф 1 (ряд 1010 (гр. 3+гр. 4) x 0,5) / середньооблікова чисельність працівників	
8	Коефіцієнт обороту оборотних активів, об.	Ф 2 (ряд. 2000) / Ф 1 (ряд. 1195 (гр. 3+гр. 4) x 0,5)	
9	Тривалість одного обороту оборотних активів, дн.	365 / (Коефіцієнт обороту оборотних активів)	
10	Матеріаловіддача	Ф 2 (ряд 2550) / (ряд 2500)	
11	Матеріаломісткість	Ф 2 (ряд 2500) / (ряд 2550)	
12	Рентабельність використання основних і оборотних засобів, %	Ф 2, ряд 2350 (2355) / Ф 1, (ряд 1010 (гр. 3+гр. 4) x 0,5 + ряд 1195 (гр. 3+гр. 4) x 0,5) x 100	
13	Середньорічна оплата праці одного працівника, тис. грн.	Ф 2 ряд 2505 / середньооблікова чисельність працівників	

Таблиця 3

Склад та структура операційних витрат *назва підприємства*

№ з /	Показники	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р.		
		2020	2021	2022	+/-	%	п. с.

п		Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Матеріальні затрати									
2	Витрати на оплату праці									
3	Відрахування на соціальні заходи									
4	Амортизація									
5	Інші операційні витрати									
	Разом									

Методика розрахунку показників до таблиці 3

№ з/п	Показники	Методика розрахунку за даними фінансової звітності	
1	Матеріальні затрати	Ф 2, ряд. 2500	
2	Витрати на оплату праці	Ф 2, ряд. 2505	
3	Відрахування на соціальні заходи	Ф 2, ряд. 2510	
4	Амортизація	Ф 2, ряд. 2515	
5	Інші операційні витрати	Ф 2, ряд. 2520	
	Разом	Ф 2, ряд. 2550	

Таблиця 4

Оцінка фінансового стану *назва підприємства*

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2019 р., +/-
		2020	2021	2022	
1	Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)				
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності				
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності				
4	Частка оборотних активів в загальній сумі активів				
5	Коефіцієнт автономії				
6	Маневреність робочого капіталу				
7	Коефіцієнт фінансової залежності				
8	Коефіцієнт маневреності власного капіталу				
9	Співвідношення власного капіталу і поточних зобов'язань				
10	Коефіцієнт фінансової стабільності				
11	Фінансовий левередж				

Методика розрахунку показників до таблиці 4

№ з/п	Показники	Методика розрахунку за даними фінансової звітності	
		рік	
1	Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	Ф. 1 (ряд. 1195) / (ряд. 1695)	
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Ф. 1 (сума ряд. 1110-1190) / (ряд. 1695)	
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Ф. 1 (сума ряд. 1160-1165) / (ряд. 1695)	
4	Частка оборотних активів в загальній сумі активів	Ф. 1 (ряд. 1195) / (ряд. 1300)	
5	Коефіцієнт автономії	Ф. 1 (ряд. 1495) / (ряд. 1900)	
6	Маневреність робочого капіталу	Ф. 1 (ряд. 1100) / (ряд. 1195 – ряд. 1695)	
7	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	Ф. 1 (ряд. 1595 + ряд. 1695) / (ряд. 1300)	
8	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Ф. 1 (ряд. 1195 – ряд. 1695) / (ряд. 1495)	
9	Співвідношення власного капіталу і поточних зобов'язань	Ф. 1 (ряд. 1495) / (ряд. 1695)	
10	Коефіцієнт фінансової стабільності	Ф. 1 (ряд. 1495) / (ряд. 1595 + ряд. 1695)	
11	Фінансовий леведредж	Ф. 1 (ряд. 1900-1495) / (ряд. 1495)	

Таблиця 5

Показники оцінки ділової активності підприємства

№	Показники	Роки			Відхилення	
		20__	20__	20__	20__ р. від 20__ р.	%
1	2	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт оборотності активів					
2	Тривалість обороту активів (дні)					
3	Коефіцієнт оборотності власного капіталу					
4	Тривалість обороту власного капіталу (дні)					
5	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості					
6	Тривалість обороту дебіторської заборгованості					
7	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості					
8	Тривалість обороту кредиторської заборгованості					

Методика розрахунку показників до таблиці 5

№ з/п	Показники	Методика розрахунку за даними фінансової звітності	
		роки	
1	Коефіцієнт оборотності активів	Ф. 2. (ряд. 2000) / Ф. 1 (ряд. 1300 (гр. 3+гр. 4) x 0,5)	
2	Тривалість обороту активів (дні)	365 / (Коефіцієнт оборотності активів)	
3	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Ф. 2 (ряд. 2000) / Ф. 1 ряд. 1495 (гр. 3 + 4) x 0,5	
4	Тривалість обороту власного капіталу (дні)	365 / (Коефіцієнт оборотності власного капіталу)	
5	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Ф. 2 (ряд. 2000) / Ф. 1 (сум. ряд. 1125 (гр. 3 + 4), 1130 (гр. 3 + 4), 1135 (гр. 3 + 4), 1155 (гр. 3 + 4)) x 0,5	
6	Тривалість обороту дебіторської заборгованості	365 / (Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості)	
7	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Ф. 2 (ряд. 2000) / Ф. 1 (ряд. 1695 (гр. 3+гр. 4) x 0,5)	
8	Тривалість обороту кредиторської заборгованості	365 / (Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості)	